

17. september 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-438/24

Erakond Eestimaa Rohelised (Euroopa Parlamendi valimised)

Erakond Eestimaa Rohelised esitas 2024. aasta juunis toimunud Euroopa Parlamendi valimisteks 9 kandidaadiga nimekirja. Eesti valimiskomisjon jättis 7 kandidaati registreerimata põhjendusega, et erakond ei olnud nende eest tasunud Eesti õiguses ette nähtud kautsjonit.

Mittetõsiseltvõetavate kandidaatide ülesseadmise ja kandidaatide kergekäelise ülesseadmise ärahoidmiseks ning esindusdemokraatia tagamiseks on Eesti seaduses ette nähtud kautsjoni tasumine Euroopa Parlamendi valimistel kandidaatide ülesseadmise eeltingimuseks. Kautsjon makstakse tagasi tingimusel, et üksikkandidaat või erakonna kandidaatide nimekiri on kogunud 5% nendel valimistel antud häältest.

Registreerimata jätmise peale esitatud kaebust lahendades küsis Riigikohus Euroopa Kohtult, kas need õigusnormid on Euroopa Liidu õigusega kooskõlas.

Euroopa Kohus märkis, et põhiõiguste hartas ette nähtud Euroopa Liidu kodanike õigus Euroopa Parlamendi valimistel hääletada ja kandideerida rakendab aluslepingutes sätestatud Euroopa Liidule omast esindusdemokraatia põhimõtet. Euroopa Parlamendi valimistel kandideerimise õiguse teostamise konkreetsete tingimuste kindlaksmääramine kuulub liikmesriikide pädevusse, kes peavad seejuures järgima Euroopa Liidu õigust.

Selles kontekstis on nende õiguste teostamist lubatud piirata ainult seadusega, arvestades nimetatud õiguste olemust, ning proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ja tõepoolest vastavad Euroopa Liidu poolt õiguspärastena tunnustatud eesmärkidele, mis teenivad üldist huvi.

Kautsjoni tasumise nõue on Euroopa Parlamendi valimistel kandideerimise registreerimiseks ette nähtud riigisisestes õigusnormides ja see arvestab nendel valimistel hääletamise ja kandideerimise õiguse olemust, kuna see piirdub rahalise tingimuse kehtestamisega.

Mittetõsiseltvõetavate kandidaatide ülesseadmise ja kandidaatide kergekäelise ülesseadmise ärahoidmise eesmärgiga soovitakse ühelt poolt kindlustada esindusdemokraatia, vähendades selliste „kaotsi läinud häälte“ hulka, mis ei aita kaasa Euroopa Parlamendi liikme valimisele, ja teiselt poolt tagada tõhus esindatus, suurendades valimistulemuste vastavust valijate tegelikule tahtele. Neil põhjustel on see eesmärk üldjuhul liidu õiguse seisukohast õiguspärane.

Proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast on kautsjoni tasumisest tulenev rahaline koormus ja selle tagasimaksmise kord sellised, et need panevad asjaomastele kandidaatidele vastutuse oma motiivide eest, ning see tundub olevat sobiv, et vähendada mittetõsiseltvõetavate kandidaatide ja kergekäeliselt üles seatud kandidaatide arvu. Siiski lähevad kautsjoni suurus ja selle tagasimaksmise kord, nagu need on ette nähtud Eesti seaduses, kaugemale sellest, mis on selle seaduse eesmärkide saavutamiseks vajalik.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite kokkuvõtted põhinevad Euroopa Kohtu kodulehel avaldatud pressiteadetel. Vt ka https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/et/

Nimelt oli iga kandidaadi kohta nõutav kautsjon 2,6 korda suurem kui Eesti mediaanbrutopalk vaatlusalusel perioodil, samas kui riigisisestel parlamendivalimistel on kautsjon viis korda väiksem sellest, mis on nõutav Euroopa Parlamendi valimistel. Lisaks on olemas eelarvest saadav eraldis, mis võimaldab erakondadel, kes on kogunud vähemalt 2% nendel valimistel antud häälest, katta riigisisestel parlamendivalimistel osalemiseks kantud kulud, kuid sellist eraldist ei ole ette nähtud Euroopa Parlamendi valimiste jaoks. Peale selle võib Eestis erakondade rahastamisele seatud piirangute tõttu kautsjon ammendada olulise osa kandidaatide ja/või erakondade aastaeelarvest.

Lõpuks võib kautsjon ja/või kogutud häälte künnis nii suure kautsjoni tagasisaamise õiguse saamiseks viia selleni, et jäetakse kõrvale vähemusrühmadesse kuuluvad kandidaadid, uued poliitilised liikumised või madala sissetulekuga isikud, ning takistada uute erakondade teket – see kahjustaks Euroopa Liidu õigusega tagatud poliitilist pluralismi.

Euroopa Kohus seega järeldas, et ülemäära suure rahalise tagatise nõudmine kandidaatide registreerimiseks rikub Euroopa Liidu õigust.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)

17. september 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-876/24

Vueling Airlines (kohtualluvus veebis sõlmitud liikmesriigisisese õhuveo lepingu korral)

Reisija ostis pileti Vueling Airlinesi (Barcelona) lennule Madridist (Hispaania) Barcelonasse (Hispaania). Ta ostis selle pileti oma elukohas Fuenlabradas (Hispaania) veebimüügiplatvormi kaudu. Madridi lennujaamas lisas reisija lennu lisateenusena registreeritud pagasi. See pagas läks aga seejärel kaduma.

Euroopa Kohus leidis, et lennupileti ostmine veebis ei tähenda seda, et pagasi kaotsimineku korral kuulub kahju hüvitamise hagi reisija alalise elukoha kohtu kohtualluvusse.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)